ELEMENTS OF JUSTICE NEGOTIATED IN EUROPE

Alexandru Sava
Scientific Researcher III, PhD, „Gheorghe Zane" Institute of Economic and Social Research, Romanian Academy, Iași Branch

Abstract: In the past 20 years, most of the European states have adopted a form of plea agreement mechanism in their criminal procedure legislation. However, some are still reluctant do to it. Wether it is for worries of infringing on traditional principles of criminal procedure, or because of more practical resons, like avoiding the secrecy of the bargaining sessions, such countries have preferred a longer, rather than an efficient and speedy criminal process. In this article we will make a short presentation of how the European countries chose to deal with the plea bargaining procedure.

Keywords: Plea agreement, negotiations, defendant, prosecutor.

Astăzi, marea majoritate a statelor europene au adoptate diferite forme procedurale ale justiției negociate. În acest material îmi propun să fac o prezentare comparativă a principalelor diferențe și caracteristici ale acestor proceduri speciale din cadrul procesului penal. Dacă tendința de apropiere între sistemul *common law* și cel de tip inchizitorial (continental european) se va păstra în următoarea perioadă, probabil că se va constata necesitatea unei revizuiri a trăsăturilor caracteristice ale celor două mari sisteme de justiție. Cum, în cadrul procedurii penale românești, acordul de recunoaștere a vinovăției este doar una dintre operațiunile procedurale specifice *common law* importate, se poate spune că sistemul inchizitorial este cel care adoptă și recunoaște avantajele unor aspecte judiciare care, până acum vreo două decenii, nu puteau fi imaginate ca fiind parte integrantă a acestuia. Astfel, deosebiri care apăreau ca definitorii pentru esența fiecărui tip de realizare a justiției penale, ori nu mai există, ori s-au estompat până la a deveni neglijabile. Comparațiile care urmează vor fi referitoare la momentul introducerii procedurii echivalente *plea agreement* în legislațiile procesual penale ale diferitelor state, limita acceptată a cuantumului pedepsei pentru infracțiunile la care acordul de recunoaștere a vinovăției se referă, prezența avocatului inculpatului și câteva aspecte specifice ale ședinței în care instanța se pronunță asupra acordului.

În ceea ce privește **Albania**, deși o formă de *plea agreement* a fost adoptată în legislația penală în 2017, într-un Raport din 2023 al Comisiei Europene asupra Albaniei se menționează faptul că eficiența sistemului judiciar și a accesului la justiție continuă să fie afectate de durata mare a procedurilor și de numărul crescut de dosare.[1]Inculpatul trebuie să fie asistat de un avocat pe parcursul negocierilor specifice, iar pedeapsa prevăzută în codul penal pentru infracțiunea cu privire la care se inițiază procedura pentru ajungerea la un acord asupra vinovăției declarate a inculpatului nu trebuie să fie mai mare de 7 ani. Înțelegerea, încheiată în formă scrisă, trebuie să fie revizuită de către instanță în termen de 30 de zile de la primirea sa, la ședință participând procurorul, inculpatul și avocatul său. Deși avantajele *plea agreement* au fost în general recunoscute de către cei implicați în administrarea justiției

[1] Comisia Europeană, Albania Report 2023, „Key findings of the 2023 Report on Albania", Brussels, 8 nov. 2023, link: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_5612

penale in Albania, s-a constatat o anumită reținere din partea instanțelor albaneze în a decide procesul prin acceptarea acest tip de acord încheiat între procuror și inculpat.[2]

Armenia a introdus în codul de procedură penală, din 2022, o așa numită procedură consensuală/a consimțământului (ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՄԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԸ)[3], echivalentă acordului de recunoaștere a vinovăției. Procedura este aplicabilă doar în cazul infracțiunilor de o gravitate mai redusă. Procurorul are un rol central în desfășurarea negocierilor, iar acordul trebuie strict verificat de către instanță. Includerea acestei proceduri speciale a fost în concordanță cu introducerea altor prevederi în noul Cod de procedură penală, care sunt corespunzătoare standardelor europene privind drepturile omului.

În **Azerbaidjan** nu există în legislația procesual penală o procedură asemănătoare *plea bargaining*. Într-o prezentare din 2008, făcută sub auspiciile Consiliului Europei, lipsa procedurii speciale era motivată prin faptul că încalcă principii fundamentale ale procesului penal, precum cel al aflării adevărului, al independenței judecătorului și al prezumției de nevinovăție.[4]

Austria încă nu a inclus formal în legislația sa procesual penală, o procedură similară *plea bargaining*. „*Plea bargaining*, sub forma unei înțelegeri între procuror și inculpat asupra condamnării, în schimbul acceptării conținutului acuzării, nu este recunoscută în dreptul austriac."[5] Într-o decizie din 24 august 2004, Curtea Supremă a Austriei „a obiectat fără echivoc asupra practicii *plea bargaining,* declarând că orice implicare în această procedură poate fi pedepsită. Folosirea *plea bargaining* în orice dosar e inadmisibilă, ca fiind în contradicție cu cu principiul aflării adevărului."[6]

În decembrie 2014, parlamentul din **Belarus** a adoptat o lege prin care s-a permis recurgerea la o procedură echivalentă *plea bargaining*, în cauzele penale. În pofida acceptării acestei modificări din legislația procesual penală, încă din 2015 guvernul Marii Britanii evidenția faptul că în această țară se constată repetate încălcări ale drepturilor omului, inclusiv în domeniul justiției penale.[7] În Belarus, se poate recurge la acordul referitor la vinovăția inculpatului atunci când acesta a comis infracțiuni de gravitate mică sau medie. Totuși, se poate recurge la negocierea unui acord și în cazuri mai grave, deoarece pentru infracțiunile a căror comitere cu vinovăție este prevăzută pedeapsa cu moartea, urmare a semnării acordului astfel de pedepse pot fi comutate în închisoare pe viață. [8]

---

[2] Alfred Balla, Xhulio Doku, „Plea Agreement, as a Delayed Novelty in Albanian Code of Criminal Procedure", *European Academic Research*, vol. VII, Issue 7, oct. 2019, pag. 3428, ISSN 2286-4822, link: https://euacademic.org/UploadArticle/4128.pdf

[3] Gabriele Paolini, Elena Kantorowicz-Reznichenko, Stefan Voigt, „Plea bargaining procedures worldwide: Drivers of introduction and use" (working paper), *Econstor.EU*, University of Hamburg, Institute of Law and Economics, Working Paper no. 75, Oct. 2023, pag. 30, link: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/279472/1/ile-wp-2023-75.pdf

[4] Bagirov Anar Ramiz Oglu, „Technical paper on Plea Bargaining and issues related to its implementation in Azerbaijan", Council of Europe, *Support to the anti-corruption strategy of Azerbaijan (AZPAC*), 2008, pp. 24-30, link: https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ee630

[5] Fair Trials, „Criminal Proceedings and Defence Rights in Austria", martie 2016, pag. 5, link: https://www.fairtrials.org/app/uploads/2022/01/AUSTRIA-Mar-2016-Printer-Friendly.pdf

[6] Katrin Ehrbar, „Plea Bargaining", European Criminal Bar Association, (paper presented at) *ECBA Spring Conference,* 20-21 april 2018, Oslo, pag. 1, link: https://www.ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingEhrbar.pdfhttps://www.ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingEhrbar.pdf, https://www.ecba.org/content/index.php/conferences/past-conferences/731-oslo-norway-2018.

[7] Foreign&Commonwealth Office, Corporate report: Belarus – Country of Concern, 12 martie 2015, link: https://www.gov.uk/government/publications/belarus-country-of-concern--2/belarus-country-of-concern

[8] Idem.

Belgia a adoptat în aprilie 2011 o procedură echivalentă acordului de recunoaștere a vinovăției, ulterior (2016) denumită *reconnaissance préalable de culpabilité.* Acordul este acceptat pentru infracțiunile care nu sunt pedepsite cu închisoare mai mare de 5 ani, sau, în cazul persoanelor juridice, cu o amendă mai mare de 120.000 euro, iar înțelegerea trebuie să fie confirmată de către instanța penală.[9]

În **Bosnia și Herțegovina**, *plea bargaining* (*pregovaranje o krivnji*) a fost introdusă în legislația procesual penală în 2003, de atunci, această procedură devenind unul din mecanismele de bază ale justiției penale din această țară.[10]Totuși, într-un raport din 2006, după 2 ani de monitorizare a acestei proceduri echivalentă a *plea bargaining*, Organizația pentru Cooperare și Securitate în Europa menționa faptul că se impune o analiză aprofundată a aplicării acestui mecanism, deoarece implementarea sa în Bosnia și Herțegovina nu îndeplinește întotdeauna standardele cu privire la respectarea drepturilor omului, inclusiv a dreptului la un proces echitabil.[11]

Bulgaria a introdus în legislația procesual penală posibilitatea recurgerii la un acord de recunoaștere a vinovăției inculpatului în 2006 (deși o procedură echivalentă era aplicată încă din anul 2000[12]). Inculpatul trebuie să fie asistat de un avocat pe parcursul desfășurării procedurii, iar victima infracțiunii poate face declarații în această fază a procesului, în special cu privire la despăgubirile cerute. Acordul trebuie detaliat în scris și este necesar a fi aprobat de către instanță, hotărîrea acesteia nefiind supusă apelului.[13]

În **Republica Cehă**, un *acord asupra vinovăției și pedepsei* (Dohoda o vině a trestu) a fost introdus în codul de procedură penală în 2012. Spre deosebire de marea majoritate a țărilor europene, acordul poate fi negociat și în timpul procesului în fața primei instanțe, până la pronunțarea hotărârii de către aceasta. De asemenea, tot ca o raritate în peisajul judiciar penal european, asistarea de către un avocat a inculpatului nu este obligatorie (decât în cazurile în care aceasta este indispensabilă, sau când inculpatul este minor).[14]

Parlamentul din **Croația,** prin *Actul de procedură penală,* a introdus în 2008 instituția *judecării bazată pe înțelegerea părților*. Chiar dacă prin amendamente ulterioare (de exemplu *Croatian Misdemeanor Act,* din 2013) s-a restrâns aria infracțiunilor în care *plea agreements este* permisă, în justiția penală din Croația instituția similară *plea bargaining* este utilizată chiar și în cazul unor infracțiuni mai grave. Ulterior, au fost aduse mai multe critici cu privire la extinderea posibilității ca *plea bargaining* să fie folosită și în cazuri grave și/sau complicate – de exemplu în unele infracțiuni de violență domestică împotriva femeilor, care prin natura lor necesită o investigare amănunțită a circumstanțelor specifice.[15]

În **Danemarca,** procurorul poate cădea la înțelegere cu inculpatul asupra vinovăției acestuia din urmă, dar această procedură (care seamănă cu *plea bargaining*) este urmată de

---

[9] Margot Vandebeek, „White-Collar Crime 2024", Chambers and Partners, *Law and Practice*, 24 oct. 2024, link: https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/white-collar-crime-2024/belgium

[10] Paolini ș.a., op. it., pag. 31.

[11] Organization for Security and Co-operation in Europe, „Plea Agreements in Bosnia and Herzegovina: Practices before the courts, and their compliance with international human rights standards", 30 May 2006, link: https://www.osce.org/mission-to-bosnia-and-herzegovina/548722

[12] Settlement of the case by agreement (Решаване На Делото Със Споразумение) – vezi Paolini ș. a., op. cit., pag. 31.

[13] Fair Trials International, „Criminal Proceedings and Defence Rights in Bulgaria", Dec. 2014, pag. 19, link: https://www.fairtrials.org/app/uploads/2022/01/Criminal-Proceedings-and-Defence-Rights-in-Bulgaria.pdf

[14] Ondrej Preuss, „Plea bargain: when can you make one?", *Dostupny advokat*, 26 Jyly 2024, link: https://dostupnyadvokat.cz/en/blog/plea-bargain

[15] Ante Novokmet, „Some aspects of plea agreement in Croatian misdemeanour proceedings in domestic violence cases", (paper presented at) the *Conference EU at the Crossroads – Ways to Preserve Democracy and Rule of Law*, Research Gate, July 2024, pp. 33-36, link: https://www.researchgate.net/publication/382524826_SOME_ASPECTS_OF_PLEA_AGREEMENT_IN_CROATIAN_MISDEMEANOUR_PROCEEDINGS_IN_DOMESTIC_VIOLENCE_CASES

un acord care nu îl obligă în niciun fel pe judecător – el trebuind să fie convins de vinovăția inculpatului. Pentru aceasta, judecătorul de regulă îi ia inculpatului o declarație cu privire la toate circumstanțele faptei, comparând-o cu alte probe aflate la dispoziția sa (declarații extra judiciare ale martorilor și înscrisuri) – astfel în realitate are loc un proces în formă prescurtată.[16]

Elveția, în 2018, încă nu avea nevoie de o instituție similară *plea bargaining,* deoarece în cazurile cu infracțiuni mai ușoare procurorii au dreptul de a emite verdicte, dosarul nemaiajungând în instanță, aprobarea judecătorului nefiind necesară. Între 90-98% din acetse cazuri sunt rezolvate astfel, procurorii avand dreptul de a impune condamnări cu închisoare de până la 6 luni. Verdictele (*sentence order/abbreviated procedure/Abgekürztes Verfahren*) sunt emise în scris, dar fără justificare.[17]

În **Estonia** s-a practicat o formă de plea bargaining încă din 1996. În 2016 era prevăzută *procedura de compromis* (*arrangement procedure/Kokkuleppemenetlus* – din 2003): instanța poate adjudeca un caz penal la cererea acuzatului sau a procurorului, dar această procedură nu era aplicată în cazul infracțiunilor grave; de asemenea, nici dacă acuzatul, avocatul său, victima, partea responsabilă civilmente (*civil defendant*) sau procurorul, nu erau de acord.[18]

Finlanda: O procedură denumită *confession proceeding/plea bargaining* (*Tunnustamisoikeudenkäy nti/syyteneuvottelu*) este utilizată din 2015. Este necesar și consimțământul părții vătămate (*injured party*) care a făcut plângerea, deoarece acest consimțământ o lipsește de dreptul la o a doua acuzare (secondary prosecution right – în cazul când procurorul decide să nu acuze, victima poate repeta plângerea în instanță, pe cont propriu).[19]

Franța a introdus în 2004 în Codul de procedură penală mecanismul simplificat al *comparution sur reconnaissance préalable de culpabilité,* iar în 2016, pentru persoanele juridice, *Convention Judiciaire d'Intérêt Public*".[20] CRPC poate fi inițiată la cererea procurorului sau a inculpatului. Acesta din urmă trebuie să-și admită vinovăția (spre deosebire de situația din CJIP), iar acordul trebuie aprobat în instanță. Totuși, deși în cadrul CJIP nu se pune problema recunoașterii vinovăției, au loc negocieri între procuror și inculpatul – persoană juridică, în cadrul CRCP nu au loc propriuzis negocieri, ci doar comunicări cu privire la cuantumul redus al condamnării. Se poate recurge la CRCP pentru infracțiuni pentru care legea prevede pedepse de până la 10 ani (cu unele excepții).[21]

---

[16] Peter Grde, „The right to fair trial in the Kingdom of Denmark", Hillerod Criminal Court, link: http://hrlibrary.umn.edu/fairtrial/wrft-pg.htm. Vezi și: Laura Ervo, „Plea Bargaining Changing Nordic Criminal Procedure: Sweden and Finland as Examples", în Laura Ervo, Pia Letto-Vanamo, Anna Nylund (editors) *Rethinking Nordic Courts*, *Springer*, 1 July 2021, pp. 255-269, link: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-74851-7_14

[17] Sibilla Bondolfi, „Swiss prosecutors have power to hand down verdicts", *Swissinfo.ch*, May 4, 2018, link: https://www.swissinfo.ch/eng/society/grand-inquisitors-_swiss-prosecutors-have-power-to-hand-down-verdicts/44093914. Vezi și: Miriam Mazou, „'Plea Bargain' under Swiss Law Accelerated proceedings", (presented at) *General Meeting WWCDA*, Swiss Chapter, Bern, 30 Jan. 2020, link: https://mazou-avocats.ch/wp-content/uploads/2020-01-30-PLEA-BARGAIN-UNDER-SWISS-LAW.pdf

[18] Prosecutor's Office of Estonia, „The distribution of tasks in the Prosecutor's Office", *Transparency.ee*, 2016, link: https://www.transparency.ee/files/files/lisad/prosecutors_office_of_estonia.pdf

[19] Pinja Hoffrichter, Antti Hannula, „Attorneys defending the rights of suspects and defendants in criminal proceedings", *Nordialaw*, Insights, 3.10.2023, link: https://nordialaw.com/insights-criminal-proceedings/

[20] Stéphane de Navacelle, „Plea Bargaining and Deferred Prosecution Agreements in France", *Navacelle*, 7 Jan. 2021, link: https://navacelle.law/plea-bargaining-and-deferred-prosecution-agreements-in-france/

[21] Stéphane de Navacelle, Clémentine Duverne, Thomas Lapierre, Thomas Lapierre, „ACC Quick Overview: Plea Bargaining and Deferred Prosecution Agreements in France", ACC – Association of Corporate Counsel, Jan. 7, 2021, link: https://www.acc.com/resource-library/acc-quick-overview-plea-bargaining-and-deferred-prosecution-agreements-france

Georgia: un echivalent al *plea agreement (საპროცესო შეთანხმება)*[22] funcționează din 2004. Negocierile cu procurorul conduc la un acord încheiat cu inculpatul, iar acesta trebuie aprobat în instanță. Acordul se poate referi la admiterea vinovăției sau se poate opta pentru *nolo contendere* (acuzațiile procurorului nu sunt contrazise, dar fără o recunoaștere formală a vinovăției). Acordul poate conține recunoașterea vinovăției în schimbul unei modificări a încadrării juridice a infracțiunii, sau al unei reduceri a pedepsei primite, ori al posibilității eliminării unor fapte/împrejurări din dosar, care au legătură cu infracțiunea comisă și care influențează condamnarea.[23]

Germania: *Verstandigung* (*negotiated agrement*) este aplicabilă, din 2009[24] - secțiunea 257c din Codul german de procedură penală. Instanța, nu procurorul, este care comunică părților (după ce studiază circumstanțele cazului) care ar putea fi conținutul înțelegerii, între ce limite va fi scăzută pedeapsa dacă inculpatul își acceptă vinovăția și alte aspecte. Părțile pot face amendamente și, dacă în final cad de acord cu termenii înțelegerii propuși de către instanță, acordul devine aplicabil. Instanța nu mai este obligată să respecte termenii înțelegerii dacă apar (sau sunt descoperite) circumstanțe noi, relevante pentru caz, iar judecătorul este convins că pedeapsa din urma înțelegerii nu mai corespunde cu gravitatea infracțiunii sau cu gradul de vinovăție al inculpatului. De asemenea, dacă ulterior conduita inculpatului nu mai corespunde celei avute în vedere de instanță la încheierea înțelegerii. În aceste situații, recunoașterea inculpatului nu mai poate fi folosită.[25]

Grecia: Legea 5090/2024 a adus schimbări importante în procedura *criminal bargaining* (Ποινική διαπραγμάτευση), care fusese introdusă în legislație din 2019. Doar infracțiunile pedepsite cu închisoare pe viață, cele referitoare la terorism sau crimă organizată, sau anumite infracțiuni mai grave din sfera sexualității, sunt excluse de la aplicarea acordului dintre procuror și inculpat, cu privire la vinovăția acestuia din urmă. Urmare a legii 5090/2024 și procurorul, nu numai inculpatul, poate iniția negocierile. Tot urmare a acestei legi, inculpatul poate cere inițierea negocierilor până cu 10 zile înainte de primul termen al procesului, la care este citat în instanță. Negocierile pot fi purtate cu privire la infracțiuni pedepsite de lege cu până la 20 de ani închisoare, urmare a acordului pedeapsa putând fi redusă până la aproximativ jumătate din cuantumul legal. Instanța trebuie să confirme înțelegerea dintre procuror și inculpat, urmând să aprecieze validitatea acuzațiilor penale, putând chiar să impună o pedeapsă mai blândă decât cea care rezulta din acord, dar nu una mai aspră.[26]

Irlanda. În cazul Heeney (2001), Curtea Supremă a Irlandei a decis că *plea bargaining* nu poate fi acceptată în dreptul irlandez. De asemenea, într-o decizie din cazul E.R v. DPP (2019), Curtea Supremă a stabilit că, nici în forma „diluată" așa cum reiese din cazul citat, *plea bargaining* nu este acceptată în procesul penal irlandez.[27] Totuși Paolini ș.a.[28] menționează faptul că, din 2001, în procesul penal irlandez este aplicabilă *sentence discount in case of guilty plea* (fiind citat Courts Service's Annual Report, 2019.

---

[22] Paolini ș.a., op. cit., pag. 35.

[23] Philip Kim, „Types of Plea Deals in Georgia", *Philip Kim Law*, Dec. 27, 2023, link: https://www.philipkimlaw.com/types-of-plea-deals-in-georgia/

[24] Paolini ș.a., op. cit., pag. 35.

[25] Federal Ministry of Justice, Federal Office of Justice, „German Code of Criminal Procedure", *Federal Law Gazette,* No. 54, 2024 I, p. 1074, 1319, link: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stpo/englisch_stpo.html#p1975

[26] Katerina Zografou, „The Institution of Plea Bargaining in Light of Law 5090/2024", *Psarakislegal,* Nov. 2024, link: https://www.psarakislegal.com/en/en-983-plea-bargaining

[27] Andrea Shieber, „Plea-Bargaining in Ireland", *Criminal Justice Notes*, University of Kent, 20 Dec. 2019, link: https://blogs.kent.ac.uk/criminaljusticenotes/2019/12/20/plea-bargaining-in-ireland/#

[28] Paolini ș.a., op. cit., pag. 36.

Islanda, până în 2017**,** nu a acceptat introducerea *plea bargaining* în procesul penal.[29]

Italia a introdus în legislația procesual penală, în 1988, așa numita *patteggiamento,* procedură asemănătoare *plea bargaining*, aplicabilă numai infracțiunilor care pot fi pedepsite cu cel mult doi ani de închisoare. Procurorul, inculpatul sau avocatul acestuia, pot sugera încheierea unui acord, propunând o anumită condamnare pentru infracțiunea pentru care au loc cercetări penale. Condamnarea propusă prin acord nu poate depăși 5 ani. Deși are interpretări controversate în doctrina italiană, în art. 444 din Codul de procedură penală nu i se pretinde inculpatului să își recunoască în mod explicit vinovăția/răspunderea pentru comiterea infracțiunii.[30]

În **Kazakhstan**, unde o instituție procedurală echivalentă *plea bargaining* a fost introdusă în 2014, există 2 tipuri de proceduri asemănătoare acordului de recunoaștere a vinovăției inculpatului: *plea bargain* (*konnyi moyyndau tourami məmil*) destinată cazurilor în care suspectul a comis o infracțiune de gravitate redusă sau medie și *acordul procedural de cooperare* (*"мынтымātasty" tourals kelisim*), la care se poate recurge chiar și în situația infracțiunilor de gravitate mare și foarte mare.[31]

Lituania încă nu a adoptat o procedură specială similară *plea agreement,* dar în codul de procedură penală există câteva prevederi care au ca scop eficientizarea și accelerarea desfășurării procedurilor.

Letonia O înțelegere care precedă procesul penal (*Vienošanās piemērošana pirmstiesas kriminālprocesā*) este prevăzută, din 2004, în art. 433 din Codul de procedură penală leton, acordul dintre procuror și inculpat trebuind să fie aprobat de către instanță.[32]

Luxemburg cunoaște, din 2015, așa-numita judecată asupra consimțământului/înțelegerii. Procurorul și inculpatul pot cadea la o înțelegere cu privire la recunoașterea vinovăției sale, în legătură cu o infracțiune pentru care legea nu prevede o pedeapsă mai mare de 5 ani. Acordul trebuie aprobat de către instanță, iar asistarea inculpatului de către un avocat este obligatorie pe tot parcursul desfășurării procedurii.[33]

Malta a introdus în codul său de procedură penală, în 2002, *hotărârea la cererea părților* (*sentence at the request of parties*)[34] Legea nu prevede o limită pentru gravitatea infracțiunilor la care se poate referi continutul *plea bargaining* – de exemplu, în 2024, 3 inculpați au beneficiat de o reducere a pedepsei pentru infracțiuni de omor agravat (care atrageau inclusiv pedeapsa cu închisoare pe viață) în urma unei înțelegeri cu procurorul, similară *plea bargaining.*[35] Procedura nu este transparentă, victima nu participă și, uneori,

---

[29] Patrik Gunsberg, „The Practice of Plea Bargaining in the Nordic Context", *EU Criminal Law and Policy. Values, Principles and Methods*, Routledge, New York, 2017 - în ResearchGate, Nov. 2016, pag. 2, link: https://www.researchgate.net/publication/323227645_The_Practice_of_Plea_Bargaining_in_the_Nordic_Context

[30] Associazione Antigone, „Trial Waiver Systems in Europe. Best practice guide – Italy", 2022, p. 4,12, link: https://www.antigone.it/upload/Best_practice_guide_ENG.pdf

[31] Olga S. Demko, Valerya N. Kolesnikova, Gennadij Yu. Lesnikov, Lyudmila A. Malimov, Lyudmila A. Spektor, „Institute of Plea Bargain: Features of Legal Regulation", *Journal of Politics and Law*, vol. 10, no. 4, 2017, ISSN 1913-9047, pag. 188, link:https://www.researchgate.net/publication/319397299_Institute_of_Plea_Bargain_Features_of_Legal_Regulation

[32] „Performance of the Prosecution Services in Latvia – a comparative study", *OECD*, 2021, pag. 17, link: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/01/performance-of-the-prosecution-services-in-latvia_95eb0bc9/c0113907-en.pdf

[33] Elvinger Hoss Prussen, „Introduction of The Plea Bargaining Procedure In Luxembourg Law", *LexGo*, 17.06.2015, link: https://www.lexgo.lu/en/news-and-articles/2961-introduction-of-the-plea-bargaining-procedure-in-luxembourg-law-introduction-de-la-transaction-en-matiere-penale-en-droit-luxembourgeois

[34] Paolini ș. a., op. cit., pag. 37.

[35] Claudia Calleja, „Plea bargains: necessary evil or swift justice"?, *Times of Malta*, 21 feb. 2024, link: https://timesofmalta.com/article/plea-bargains-necessary-evil-swift-justice.1084531

nici inculpatul – doar avocatul său și procurorul. Uneori înțelegerea nu este bine documentată în scris, chiar dacă instanța trebuie să-i aprobe conținutul. Este preconizată o reformă a *plea bargaining*, în urma căreia răspunderea judecătorului cu privire la conținutul acordului să fie crescută, asigurându-se legalitatea și dreptatea, astfel încât recunoașterea de vinovăție să fie „inteligentă, voluntară și corectă".[36]

Marea Britanie: În **Anglia**, o înțelegere între inculpat și procuror nu poate fi obligatorie pentru instanță, doar judecătorul și magistrații putând stabili pedeapsa. *Plea bargaining*, în sensul unei înțelegeri cu privire la o anumită pedeapsă în schimbul renunțării la unele acuzații, nu este permisă. „(În Anglia) instanțele au ezitat să accepte că o recunoaștere a vinovăției poate fi altceva decât o decizie voluntară și liberă a inculpatului. Mai precis, ideea *plea bargaining*, sau noțiunea că pot fi făcute presiuni asupra inculpatului pentru a pleda ca vinovat, a fost în mod tradițional respinsă(*regarded as repugnant*) în sistemul judiciar englez.[37] În **Scoția**, *plea bargaining* constă într-o negociere asupra încadrării juridice a infracțiunii conținute în acuzare (*charge bargaining*) sau a faptelor comise (*fact bargaining*), între apărare și acuzare. După negociere, procurorul poate accepta o recunoaștere de vinovăție cu privire la o anumita acuzare convenită reciproc, sau poate prezenta înțelegerea cu privire la care fapte fac obiectul cazului penal. Judecătorii se pot implica în negocieri, dar acestea nu au ca rezultat o condamnare asupra căreia s-a căzut de acord iar judecătorii nu oferă niciun indiciu aupra maximului de pedeapsă pe care îl vor putea prescrie, însă inculpatul în general speră că pedeapsa ca urmare a negocierilor va fi mai mică decât cea rezultând în urma unui proces bazat pe administrare de probe de pe poziții de contradictorialitate (*an evidentially contested trial*).[38]

Moldova a introdus în legislație acordul de recunoaștere a vinovăției în 2003. Instanța trebuie să valideze acordul încheiat între procuror și inculpat (art. 506, Cod de procdură penală). „Art. 507 alin. 1 CPP stabilește că instanța acceptă acordul de recunoaștere a vinovăției dacă ajunge la concluzia că recunoașterea vinovăției de către inculpat este făcută în mod liber, benevol, conștient, fără presiune sau teamă și admite existența bazei faptice a infracțiunii în legătură cu care inculpatul își recunoaște vinovăția".[39] Dacă instanța acceptă acordul, urmează dezbaterile judiciare privitoare la pedeapsa aplicată. Sentința poate fi atacată cu recurs.

Muntenegru are prevăzut în legislație procesual penală, din 2009, *plea agreement* (Sporazum o priznanju krivice). Deși inițial era aplicabilă infracțiunilor pedepsite cu până la 10 ani de închisoare, un amendament din 2015 la Noul cod de procedură penală (din 2013) a prevăzut că procedura poate fi aplicată tuturor infracțiunilor urmărite penal din oficiu, cu excepția celor referitoare la terorism și crime de război. De asemenea, s-a prevăzut că și suspectul poate iniția discuțiile cu privire la înțelegerea asupra vinovăției.[40]

---

[36] Mark Said, „The plea-bargain conundrum", *The Independent*, 14 april 2022, link: https://www.independent.com.mt/articles/2022-04-14/newspaper-opinions/The-plea-bargain-conundrum-6736242197

[37] John Baldwin, Michael McConville, „Plea Bargaining and Plea Negotiation in England", *Law & Society,* vol. 13, Winter 1979, Cambridge University Press, pag. 288, link: https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/F00C1150BAFFF7197DF863302AC94DCE/S0023921600027663a.pdf/plea_bargaining_and_plea_negotiation_in_england.pdf

[38] Jay Gormley, „The inefficiency of plea bargaining", *Journal of Law and Society*, 2022, pag. 4, link: https://strathprints.strath.ac.uk/80619/7/Gormley_JLS_2022_The_inefficiency_of_plea_bargaining.pdf

[39] „Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției în instanța de judecată", *Drept MD*, dec. 2024, link: https://dreptmd.wordpress.com/cursuri-universitare/drept-procesual-penal-partea-speciala/procedura-privind-acordul-de-recunoastere-a-vinovatiei-in-instanta-de-judecata/

[40] Marijana Lakovic Draskovic, Zlatko Vukovic, „Plea Bargaining Agrement Concept in Montenegrin Legislation and Practice", *CEMI – Centre for Monitoring and Research*, March 2023, pag. 9, link: https://cemi.org.me/storage/uploads/bL2CiaxnP0pDWFdtbRO8rib8yVpzaBvifV5XskZH.pdf

În **Olanda (Țările de Jos)** *plea bargaining* nu este în mod explicit prevăzută în codul de procedură penală, dar există o procedură asemănătoare – medierea. Biroul de mediere de pe lângă instanță contactează părțile, dacă i s-a cerut efecturarea medierii. În cadrul procedurii, suspectul trebuie să recunoască faptele, iar medierea se desfășoară sub coordonarea a doi mediatori specializați în cazuri penale. Procedura medierii are loc doar dacă victima este de acord, iar dacă este finalizată printr-un acord, acesta va fi transmis instanței, care în proces va ține cont de existența sa alături de celelalte circumstanțe ale cazului, atunci când va pronunța pedeapsa.[41]

În urma modificărilor aduse Codului de procedură penală între 2012-2015, în **Polonia** există 3 feluri de **a** încheia o înțelegere între părțile procesului penal. În primul caz, dacă pedeapsa pentru infracțiunea comisă este mai mică de 3 ani, procurorul poate încheia un acord cu inculpatul ca acesta să-și recunoască vinovăția și circumstanțele cazului, în schimbul unei scăderi a pedepsei. Acordul este trimis instanței, procurorul solicitînd să fie aplicată pedeapsa convenită și să nu mai aibă loc un proces. Procurorul nu este obligat să ceară acordul victimei în acest tip de înțelegere, dar aceasta poate apela hotărîrea instanței. Al doilea caz se referă la infracțiuni pedepsite cu până la 15 ani închisoare, iar procurorul și acuzatul nu este necesar să cadă de acord asupra termenilor acuzării din dosar. Acuzatul poate cere să fie condamnat la pedeapsa propusă, iar instanța cere opinia procurorului. De asemenea, consimțămîntul victimei nu este necesar. A treia posibilitate este cererea acuzatului efectuată în timpul primei declarații făcute în instanță (aplicabilă pentru infracțiuni pedepsite sub 15 ani închisoare); dacă atât procurorul cât și victima sunt de acord, instanța poate achiesa la cererea acuzatului.[42]

Portugalia nu are codificată formal o procedură similară *plea bargaining*, dar un mecanism denumit *processo sumarissimo* este suficientt de apropiat de aceasta: suspectul (prin avocat) și procurorul pot face instanței o propunere, în care suspectul își acceptă vinovăția și o anumită pedeapsă convenită. Nu exisă o negociere orală ci doar schimburi de propuneri în scris. Dacă instanța acceptă propunerea, va aplica acea pedeapsă, dar victima se poate opune înțelegerii. De asemenea, există și posibilitatea medierii – o negociere între suspect și victimă, la care procurorul nu ia parte, dar trebuie să o aprobe. Dacă se ajunge la un acord, cazul este închis.[43]

România: Acordul de recunoaștere a vinovăției a fost introdus în Codul de procedură penală în 2010. Inculpatul și procurorul pot încheia un acord prin care inculpatul își recunoaște vinovăția, în schimbul unei reduceri a pedepsei, acord care va trebui aprobat de către instanță. Participarea victimei nu este obligatorie. Judeecătorul poate accepta sau respinge termenii acordului. Inculpații persoane juridice și minorii – prin reprezentant legal - (în urma unei modificări ulterioare a textului legii) pot de asemenea încheia acorduri de recunoaștere a vinovăției. Asistența de către avocat a inculpatului pe timpul desfășurării

[41] „Response of the Dutch government to a questionnaire, composed by the Special Rapporteur on Violence against Women, its causes and consequences (United Nations)", feb. 2021, pag. 4, link: https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Women/SR/RapeReport/governments/netherlands.pdf

[42] Damian Tokarczyk, „Plea bargaining under the Polish criminal Procedure. Summary of the essential information", (paper presented at) ECBA Spring Conference, Oslo, 20-21 April 2018, link: https://ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingTokarczyk.pdf. Vezi și: https://www.ecba.org/content/index.php/conferences/past-conferences/731-oslo-norway-2018

[43] Vania Costa Ramos, „Plea Bargaining and the role of the lawyer – the Portuguese System", (paper presented at) *ECBA Conference*, Bratislava, 4 Oct. 2008, link: https://www.ecba.org/extdocserv/conferences/brat2008/PleaBarg_CostaRamos.pdf

acestei proceduri speciale este obligatorie. Acordul persoanei vătămate, al părții civile sau civilmente responsabile la încheierea înțelegerii dintre procuror și inculpat, nu este necesar.[44]

În **Rusia** există, din 2001, procedura special order of court proceeding (Особый порядок судебного разбирательства). Conform art. 314 alin. 1 Cod de procedură penală, „învinuitul este în drept, cu acordul acuzatorului și al părții vătămate, să recunoascăînvinuirea ce-i este adusă și să ceară pronunțarea sentinței fără a avea loc ședința judiciară, dacă pedeapsa prevăzută pentru infracțiunea de care este învinuit nu excede 5 ani. Conform art. 316 CPP, dacă judecătorul cade de acord cu cererea învinuitului, trebuie să aplice opedeapsă ce nu depășește două treimi din maximul prevăzut de lege."[45]

Serbia – din 2009 există procedura *Sporazum o priznanju krivičnog dela* (echivalentă *plea agreement*), prin care inculpatul și procurorul cad la o înțelegere, inculpatul recunoscându-și vinovăția în schimbul unei atenuări a pedepsei. Instanța va accepta acordul dacă: „1. recunoașterea inculpatului este voluntar făcută și în cunoștință de cauză, 2. inculpatul e conștient de efectele acordului, care includ renunțarea la proces și restrângerea dreptului său la apel, 3. Recunoașterea inculpatului nu vine în contradicție cu celelalte pcircumstanțe și probe aflate la dosar și 4. Pedeapsa primită este în concordanță cu legea penală.[46]

Slovenia are din 2011 *Sporazum o priznanju krivde,* ca echivalent al *plea agreement,* prin care procurorul și inculpatul cad de acord (în scris) asupra unui cuantum al pedepsei, în schimbul recunoașterii vinovăției. Legea nu prevede o limită a pedepselor infracțiunilor pentru care se poate încheia înțelegerea. Prezența avocatului inculpatului este obligatorie. Instanța poate accepta sau respinge acordul asupra vinovăției.[47]

În **Slovacia** a fost inclusă în Codul de procedură penală, în 2012, *Dohoda o vine a treste*), procedură similară *plea agreement*.[48]

Suedia nu a codificat un echivalent *al plea agreement*.[49]

În **Turcia,** din 2020, există *expedited/accelerated procedure* (*Seri muhakeme usulü*)[50], prin care este propusă o pedeapsă stabilită de către procuror și modul său de executare. Nu are loc o negociere propriuzisă între procuror și inculpat, iar procedura specială nu face trimitere la o recunoaștere de vinovăție, dar trebuie să existe un consens între procuror și inculpat. EEEste consideraă a fi mai curând un act administrativ, nu unul judiciar. Condiții pentru procedura accelerată: etapa investigatorie trebuie să fie finalizată, să nu fi fost luată decizia suspendării activității publice de acuzare, fapta la care se face referire trebuie să facă parte dintr-un anumit grup de infracțiuni de gravitate mai scăzută și să nu existe o circumstanță care să împiedice aplicarea procedurii speciale (de exemplu refuzul inculpatului,

---

[44] Anjie-Diana Goh, „Analiză comparativă: Acordul de recunoaștere a vinovăției și cercetarea abreviată în procedura recunoașterii învinuirii", *Juridice.ro*, 16 oct. 2020, link: https://www.juridice.ro/713030/analiza-comparativa-acordul-de-recunoastere-a-vinovatiei-si-cercetarea-abreviata-in-procedura-recunoasterii-invinuirii-particularitati-aspecte-jurisprudentiale-partea-i.html

[45] Gheorghe Sult, „Acordul de recunoaștere a vinovăției în legislația Republicii Moldova și a țărilor străine", *Revista Națională de Drept*, nr. 2(244), 2021, pag. 42, link: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/35-44_11.pdf. Vezi și: Ekaterina Moiseeva, „Plea bargaining in Russia: the role of defence attorneys and the problem of asummetry", International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice, vol. 41, issue 3, 2017, link: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01924036.2016.1233441

[46] Vladimir Hrle, „Disclosure issues in plea bargaining*", ECBA Conference: Pre-Trial-Detention and Compensation – Current Issues and Minimum Standards* (paper presented at), Oslo, 20-21 April 2018, link: https://www.ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingHrle.pdf. Vezi și: https://www.ecba.org/content/index.php/conferences/past-conferences/731-oslo-norway-2018

[47] „Pre-trial Proceedings – Plea agreement", Supreme State Prosecutor's office, link: https://www.dt-rs.si/pre-trial-proceedings

[48] Paolini ș.a., pag. 38.

[49] Laura Ervo, op. cit., link: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-74851-7_14

[50] Paolini ș. a., op. cit., pag. 41.

inculpat minor, sau care nu poate fi găsit). Instanța analizează cererea cu privire la procedura accelerată și după ce îl ascultă pe inculpatul asistat de avocat, ia o decizie conformă cu pedeapsa/sancțiunea prevăzută în cerere. Decizia instanței poate fi contestată (*challenged*).[51]

Ucraina – În 2012 a fost introdusă în legislație *угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватост* (*plea agreement* între procuror și suspect sau acuzat[52]), iar în 29 oct. 2024 Parlamentul a adoptat amendamente la Codul de procedură penală, între care unele care îmbunătățesc detalii ale procedurii echivalente *plea bragaining* (pot fi vizate și infracțiuni de corupție[53]). Suspectul/acuzatul își recunoaște vinovăția, în schimbul unei reduceri a pedepsei.Există *plea deal*, în care suspectul își recunoaște vinovăția în fața procurorului, și *cooperation deal*, în care suspectul/acuzatul oferă în plus și informații despre alte persoane.[54]

Ungaria: din 2000 a fost *implementată Settlement (egyezség)* și *Measured proposal (mértékes indítvány)*: inculpatul își recunoaște vinovăția în fața procurorului, în schimbul unei reduceri a pedepsei. Acordul trebuie confirmat de către instanță, care are un rol activ, verificând dacă au fost întrunite cateva condiții (dacă fapta comisă a fost în mod corespunzător încadrată, dacă recunoașterea este voluntară și credibilă/sinceră, dacă pedeapsa convenită respectă legislația penală și corespunde circumstanțelor care-l privesc pe inculpat). Decizia curții este supusă apelului.[55]

Motivele care au determinat câteva state europene să nu introducă un echivalent al procedurii *plea bargaining* în legislație, sau să opteze doar pentru proceduri oarecum similare, dar cărora le lipsesc elemente specifice esenței acestei proceduri speciale (cum ar fi negocierea dintre procuror și inculpat), sunt diverse, dar toate se încadrează, în general, în motivațiile invocate, de-a lungul timpului, de specialiștii în drept care au avut rezerve, sau chiar s-au diclarat împotriva introducerii, în legislația procesual penală, a unei proceduri care implică o negociere între procuror și inculpat cu privire la acceptarea vinovăției acestuia din urmă, în schimbul unor avantaje oferite/promise de către procuror, de regulă cu privire la cuantumul pedepsei sau la încadrarea juridică a infracțiunii comise de către inculpat. Oricare ar fi fost motivul predominant invocat, pentru niciunul din statele respective (adică pentru specialiștii în drept procesual penal) avantajele *plea bargaining* nu au fost (considerate a fi) suficient de importante pentru a contracara dezavantajele acesteia.

Totuși, chiar și în aceste câteva state, o parte a doctrinei judiciare, tinde cel puțin să aibă ezitări cu privire la respingerea unui mecanism similar *plea agreement*, dacă nu chiar să propună introducerea acestuia în legislația procesual penală. Suntem de părere că, așa cum acum 20-30 de ani, ideea introducerii unei proceduri având clare caracteristici specifice sistemului *common law,* a suscitat rezerve în marea majoritate a statelor cu sistem procesual penal continental european, de natură/sorginte inchizitorială, peste o perioadă de timp aceleași state adoptând o atitudine contrară, incluzând în legislație diferite forme ale acordului de recunoaștere a vinovăției inculpatului, tot așa în aceste câteva țări care încă resping *plea bargaining,* specialiștii în drept vor ajunge inevitabil la concluzia că procesul penal trebuie să se eficientizeze. Atunci când aglomerarea judecătorilor cu dosare devine atât de copleșitoare încât, din diverse motive (care se cumulează) poate afecta însăși corectitudinea actului de justiție, nici argumentul principial al realizării justiției penale prin

[51] Hakan A. Yavuz, „Alternatives to prosecution in Tirkish criminal procedure law", *DergiPark Akademik*, 28.10.2021, pp. 91-97, link: https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2087218
[52] Paolini ș. a., op. cit., pag. 41.
[53] https://newsukraine.rbc.ua/news/ukraine-to-receive-4-billion-from-eu-as-zelenskyy-1730383475.html
[54] „Plea Deal: How Does It Work?", *Agency for Legislative Initiatives*, 6.11.2023, link: https://parlament.org.ua/en/analytics/plea-deal-how-does-it-work/
[55] Anett Erzsebet Gacsi, „The legal institution of plea bargaining in Hungary", *Juridpol Forum*, 2018, pag. 61, link: https://acta.bibl.u-szeged.hu/61923/1/juridpol_forum_008_001_057-071.pdf

căutarea adevărului, nu mai poate sta în picioare. Dacă la aceasta mai adăugăm faptul că o implementare modernă a acordului de recunoaștere a vinovăției implică renunțarea la secretizarea desfășurării procedurilor și asigurarea asistenței de către avocat a inculpatului până la ultimul act procedural specific, rezultă că acceptarea unei forme de *plea bargaining* este doar o chestiune de timp, chiar și pentru statele încă reticente cu privire la introducerea sa în legislația procesual penală.

BIBLIOGRAPHY

1. Bagirov, Anar Ramiz Oglu, „Technical paper on Plea Bargaining and issues related to its implementation in Azerbaijan", Council of Europe, *Support to the anti-corruption strategy of Azerbaijan (AZPAC*), 2008, link: https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806ee630
2. Baldwin, John, Michael McConville, „Plea Bargaining and Plea Negotiation in England", *Law & Society*, vol. 13, Winter 1979, Cambridge University Press, link: https://www.cambridge.org/core/services/aop-cambridge-core/content/view/F00C1150BAFFF7197DF863302AC94DCE/S0023921600027663a.pdf/plea_bargaining_and_plea_negotiation_in_england.pdf
3. Balla, Alfred, Xhulio Doku, „Plea Agreement, as a Delayed Novelty in Albanian Code of Criminal Procedure", *European Academic Research*, vol. VII, Issue 7, oct. 2019, ISSN 2286-4822, link: https://euacademic.org/UploadArticle/4128.pdf
4. Bondolfi, Sibilla, „Swiss prosecutors have power to hand down verdicts", *Swissinfo.ch*, May 4, 2018, link: https://www.swissinfo.ch/eng/society/grand-inquisitors-_swiss-prosecutors-have-power-to-hand-down-verdicts/44093914.
5. Calleja, Claudia, „Plea bargains: necessary evil or swift justice"?, *Times of Malta*, 21 feb. 2024, link: https://timesofmalta.com/article/plea-bargains-necessary-evil-swift-justice.1084531
6. Costa Ramos, Vania, „Plea Bargaining and the role of the lawyer – the Portuguese System", (paper presented at) *ECBA Conference*, Bratislava, 4 Oct. 2008, link: https://www.ecba.org/extdocserv/conferences/brat2008/PleaBarg_CostaRamos.pdf
7. Demko, Olga S., Valerya N. Kolesnikova, Gennadij Yu. Lesnikov, Lyudmila A. Malimov, Lyudmila A. Spektor, „Institute of Plea Bargain: Features of Legal Regulation", *Journal of Politics and Law*, vol. 10, no. 4, 2017, ISSN 1913-9047, pag. 188, link:https://www.researchgate.net/publication/319397299_Institute_of_Plea_Bargain_Features_of_Legal_Regulation
8. Ehrbar, Katrin, „Plea Bargaining", European Criminal Bar Association, (paper presented at) *ECBA Spring Conference*, 20-21 april 2018, Oslo, link: https://www.ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingEhrbar.pdfhttps://www.ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingEhrbar.pdf, https://www.ecba.org/content/index.php/conferences/past-conferences/731-oslo-norway-2018
9. Ervo, Laura, „Plea Bargaining Changing Nordic Criminal Procedure: Sweden and Finland as Examples, Ius Gentium: Comparative Perspectives on Law and Justice, vol. 90, 1 July 2021, (Springer Nature Link), link: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-74851-7_14
10. Gacsi, Anett Erzsebet, „The legal institution of plea bargaining in Hungary", *Juridpol Forum*, 2018, link: https://acta.bibl.u-szeged.hu/61923/1/juridpol_forum_008_001_057-071.pdf

11. Goh, Anjie-Diana, „Analiză comparativă: Acordul de recunoaștere a vinovăției și cercetarea abreviată în procedura recunoașterii învinuirii”, *Juridice.ro*, 16 oct. 2020, link: https://www.juridice.ro/713030/analiza-comparativa-acordul-de-recunoastere-a-vinovatiei-si-cercetarea-abreviata-in-procedura-recunoasterii-invinuirii-particularitati-aspecte-jurisprudentiale-partea-i.html

12. Gormley, Jay, „The inefficiency of plea bargaining”, *Journal of Law and Society*, 2022, link:https://strathprints.strath.ac.uk/80619/7/Gormley_JLS_2022_The_inefficiency_of_plea_bargaining.pdf

13. Grde, Peter, „The right to fair trial in the Kingdom of Denmark”, *Hillerod Criminal Court*, link: http://hrlibrary.umn.edu/fairtrial/wrft-pg.htm.

14. Gunsberg, Patrik, „The Practice of Plea Bargaining in the Nordic Context”, *EU Criminal Law and Policy. Values, Principles and Methods*, Routledge, New York, 2017 – în *Research Gate*, Nov.2016, link: https://www.researchgate.net/publication/323227645_The_Practice_of_Plea_Bargaining_in_the_Nordic_Context

15. Hoffrichter, Pinja, Antti Hannula, „Attorneys defending the rights of suspects and defendants in criminal proceedings”, *Nordialaw*, Insights, 3.10.2023, link: https://nordialaw.com/insights-criminal-proceedings/

16. Hrle, Vladimir, „Disclosure issues in plea bargaining*”, ECBA Conference: Pre-Trial-Detention and Compensation – Current Issues and Minimum Standards* (paper presented at), Oslo, 20-21 April 2018, link: https://www.ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingHrle.pdf. Vezi și: https://www.ecba.org/content/index.php/conferences/past-conferences/731-oslo-norway-2018

17. Kim, Philip, „Types of Plea Deals in Georgia”, *Philip Kim Law*, Dec. 27, 2023, link: https://www.philipkimlaw.com/types-of-plea-deals-in-georgia/

18. Lakovic Draskovic, Marijana, Zlatko Vukovic, „Plea Bargaining Agrement Concept in Montenegrin Legislation and Practice”, *CEMI – Centre for Monitoring and Research*, March 2023, link: https://cemi.org.me/storage/uploads/bL2CiaxnP0pDWFdtbRO8rib8yVpzaBvifV5XskZH.pdf

19. Mazou, Miriam, „’Plea Bargain’ under Swiss Law Accelerated proceedings”, (presented at) *General Meeting WWCDA*, Swiss Chapter, Bern, 30 Jan. 2020, link: https://mazou-avocats.ch/wp-content/uploads/2020-01-30-PLEA-BARGAIN-UNDER-SWISS-LAW.pdf

20. Moiseeva, Ekaterina, „Plea bargaining in Russia: the role of defence attorneys and the problem of asummetry”, International Journal of Comparative and Applied Criminal Justice, vol. 41, issue 3, 2017, link: https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01924036.2016.1233441

21. Navacelle, Stéphane de, „Plea Bargaining and Deferred Prosecution Agreements in France”, *Navacelle*, 7 Jan. 2021, link: https://navacelle.law/plea-bargaining-and-deferred-prosecution-agreements-in-france/

22. Navacelle, Stéphane de, Clémentine Duverne, Thomas Lapierre, „ACC Quick Overview: Plea Bargaining and Deferred Prosecution Agreements in France”, *ACC – Association of Corporate Counsel*, Jan. 7, 2021, link: https://www.acc.com/resource-library/acc-quick-overview-plea-bargaining-and-deferred-prosecution-agreements-france

23. Novokmet, Ante, „Some aspects of plea agreement in Croatian misdemeanour proceedings in domestic violence cases”, (paper presented at) the *Conference EU at the Crossroads – Ways to Preserve Democracy and Rule of Law*, Research Gate, July 2024, link: https://www.researchgate.net/publication/382524826_SOME_ASPECTS_OF_PLEA_AGRE

EMENT_IN_CROATIAN_MISDEMEANOUR_PROCEEDINGS_IN_DOMESTIC_VIOLENCE_CASES

24. Paolini, Gabriele, Elena Kantorowicz-Reznichenko, Stefan Voigt, „Plea bargaining procedures worldwide: Drivers of introduction and use" (working paper), *Econstor.EU*, University of Hamburg, Institute of Law and Economics, Working Paper no. 75, Oct. 2023, link: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/279472/1/ile-wp-2023-75.pdf

25. Preuss, Ondrej, „Plea bargain: when can you make one?", *Dostupny advokat*, 26 Jyly 2024, link: https://dostupnyadvokat.cz/en/blog/plea-bargain

26. Prussen, Elvinger Hoss, „Introduction of The Plea Bargaining Procedure In Luxembourg Law", *LexGo*, 17.06.2015, link: https://www.lexgo.lu/en/news-and-articles/2961-introduction-of-the-plea-bargaining-procedure-in-luxembourg-law-introduction-de-la-transaction-en-matiere-penale-en-droit-luxembourgeois

27. Said, Mark, „The plea-bargain conundrum", *The Independent*, 14 april 2022, link: https://www.independent.com.mt/articles/2022-04-14/newspaper-opinions/The-plea-bargain-conundrum-6736242197

28. Shieber, Andrea, „Plea-Bargaining in Ireland", *Criminal Justice Notes*, University of Kent, 20 Dec. 2019, link: https://blogs.kent.ac.uk/criminaljusticenotes/2019/12/20/plea-bargaining-in-ireland/#

29. Sult, Gheorghe, „Acordul de recunoaștere a vinovăției în legislația Republicii Moldova și a țărilor străine", *Revista Națională de Drept*, nr. 2(244), 2021, link: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/35-44_11.pdf.

30. Tokarczyk, Damian, „Plea bargaining under the Polish criminal Procedure. Summary of the essential information", (paper presented at) *ECBA Spring Conference*, Oslo, 20-21 April 2018, link: https://ecba.org/extdocserv/conferences/oslo2018/PleaBargainingTokarczyk.pdf. Vezi și: https://www.ecba.org/content/index.php/conferences/past-conferences/731-oslo-norway-2018

31. Vandebeek, Margot, „White-Collar Crime 2024", Chambers and Partners, *Law and Practice*, 24 oct. 2024, link: https://practiceguides.chambers.com/practice-guides/white-collar-crime-2024/belgium

32. Yavuz, Hakan A., „Alternatives to prosecution in Tirkish criminal procedure law", *DergiPark Akademik*, 28.10.2021, link: https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2087218

33. Zografou, Katerina, „The Institution of Plea Bargaining in Light of Law 5090/2024", *Psarakislegal*, Nov. 2024, link: https://www.psarakislegal.com/en/en-983-plea-bargaining

*

Alte resurse web:

1. Agency for Legislative Initiatives, „Plea Deal: How Does It Work?", *Agency for Legislative Initiatives*, 6.11.2023, link: https://parlament.org.ua/en/analytics/plea-deal-how-does-it-work

2. Associazione Antigone, „Trial Waiver Systems in Europe. Best practice guide – Italy", 2022, link: https://www.antigone.it/upload/Best_practice_guide_ENG.pdf

3. Comisia Europeană, Albania Report 2023, „Key findings of the 2023 Report on Albania", Brussels, 8 nov. 2023, link: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_23_5612

4. Drept MD, „Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției în instanța de judecată", *Drept MD*, dec. 2024, link: https://dreptmd.wordpress.com/cursuri-

universitare/drept-procesual-penal-partea-speciala/procedura-privind-acordul-de-recunoastere-a-vinovatiei-in-instanta-de-judecata/

5. Fair Trials, „Criminal Proceedings and Defence Rights in Austria", martie 2016, link: https://www.fairtrials.org/app/uploads/2022/01/AUSTRIA-Mar-2016-Printer-Friendly.pdf

6. Federal Ministry of Justice, Federal Office of Justice, „German Code of Criminal Procedure", *Federal Law Gazette*, No. 54, 2024 I, link: https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_stpo/englisch_stpo.html#p1975

7. Foreign&Commonwealth Office, Corporate report: Belarus – Country of Concern, 12 martie 2015, link: https://www.gov.uk/government/publications/belarus-country-of-concern--2/belarus-country-of-concern

8. OECD, „Performance of the Prosecution Services in Latvia – a comparative study", *OECD*, 2021, link: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/01/performance-of-the-prosecution-services-in-latvia_95eb0bc9/c0113907-en.pdf

9. Organization for Security and Co-operation in Europe, „Plea Agreements in Bosnia and Herzegovina: Practices before the courts, and their compliance with international human rights standards", 30 May 2006, link: https://www.osce.org/mission-to-bosnia-and-herzegovina/548722

10. Prosecutor's Office of Estonia, „The distribution of tasks in the Prosecutor's Office", *Transparency.ee*, 2016, link: https://www.transparency.ee/files/files/lisad/prosecutors_office_of_estonia.pdf

11. Special Rapporteur on Violence against Women, its causes and consequences, „Response of the Dutch government to a questionnaire, composed by the Special Rapporteur on Violence against Women, its causes and consequences (United Nations)", feb. 2021, link: https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Women/SR/RapeReport/governments/netherlands.pdf

12. Supreme State Prosecutor's office, „Pre-trial Proceedings – Plea agreement", Supreme State Prosecutor's office, link: https://www.dt-rs.si/pre-trial-proceedings